

Observatori dels Públics del
Patrimoni Cultural de Catalunya

Impacte de la COVID-19 en
la freqüentació
dels equipaments patrimonials
de Catalunya el 2020

Girona, abril de 2020

Sumari

---

1. Resum executiu	1
2. Metodologia	2
3. Impacte directe del tancament	5
3.1. Reobertura l'1 de juny	6
3.2. Reobertura l'1 de juliol.....	6
3.3. Reobertura l'1 d'agost	6
4. Els turistes dels equipaments patrimonials de Catalunya.....	7
5. Impacte posterior al tancament en el públic turista	8
5.1. Reobertura l'1 de juny	9
5.2. Reobertura l'1 de juliol.....	9
5.3. Reobertura l'1 d'agost	9
6. Impacte total	10
6.1. Reobertura l'1 de juny	10
6.2. Reobertura l'1 de juliol.....	11
6.3. Reobertura l'1 d'agost	12
7. Taules resum	13

1. Resum executiu

- Els museus i els altres equipaments patrimonials de Catalunya estan tancats a causa de la COVID-19. En aquests moments no se sap quan tornaran a obrir i, per tant, desconeixem quan podran tornar a rebre visitants que gaudeixin de les seves exposicions i activitats, a grups escolars que assisteixin a visites i tallers pedagògics.
- La incertesa derivada de la situació actual ha portat a definir tres escenaris temporals de reobertura per a l'estimació de la freqüentació 2020 dels museus i equipaments patrimonials de Catalunya: 1 de juny, 1 de juliol i 1 d'agost.

Reobertura l'1 de juny

- L'escenari més optimista, amb la reobertura l'1 de juny, suposaria una pèrdua durant el període de tancament per als museus registrats al voltant del 26,3% dels visitants rebuts en el mateix període de 2018, percentatge una mica més baix si es consideren tots els equipaments patrimonials en conjunt, 25,4%.
- En aquest mateix escenari, la pèrdua de públic turista per part dels museus a partir del dia de la reobertura seria del 24,6%, i del 23,4% pel que fa a tots els equipaments patrimonials.
- Per aquest primer escenari s'estima, doncs, que els museus registrats de Catalunya rebrien en 2020 al voltant de 5 milions de visitants, una pèrdua del 51,0% dels que van rebre en 2018.

Reobertura l'1 de juliol

- El segon escenari considera la reobertura l'1 de juliol i, en aquest cas, la pèrdua de visitants durant els dies de tancament dels museus registrats seria del 35,5% respecte als mateixos dies de 2018, i del 33,8% pel que fa al total d'equipaments patrimonials.
- En el cas del públic turista, si la reobertura es produeix l'1 de juliol la pèrdua a partir de la reobertura seria semblant a la del primer escenari, un 24,0% dels turistes rebuts pels museus en 2018, i un 23,3% en el cas del conjunt d'equipaments patrimonials.
- La reobertura l'1 de juliol suposaria que els museus registrats de Catalunya rebrien un total de 4.153.534 visitants, un 59,5% menys que en 2018, i un 57% menys en el cas de tots els equipaments patrimonials.

Reobertura l'1 d'agost

- El tercer escenari proposa l'1 d'agost com data de reobertura, el que implicaria per als museus una pèrdua de visitants del 46,5% durant el temps de tancament dels que van rebre durant els mateixos dies de 2018, mentre que el total d'equipaments patrimonials perdrien un 43,9%.
- S'estima una pèrdua de públic turista al voltant del 21,2% tant en el cas dels museus com dels equipaments patrimonials, a partir del dia de la reobertura.
- El total de visitants que rebrien en 2020 els museus reobrint l'1 d'agost seria de 3.307.872, el que suposaria una pèrdua del 67,7% dels que van rebre en 2018, percentatge lleugerament inferior en el cas dels equipaments patrimonials, amb una pèrdua del 65,1%

2. Metodologia

L'objectiu del informe és avaluar l'impacte que pot tenir la COVID-19 en la freqüentació dels equipaments patrimonials a Catalunya al llarg d'enguany.

L'informe presenta estimacions del nombre de visitants que rebran els equipaments patrimonials de Catalunya el 2020, així com de les pèrdues de visitants durant els mesos de tancament i la minva de turistes en els mesos posteriors a la reobertura.

La simulació s'ha fet a partir de les dades de visitants de 2018 elaborades per l'Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya (OPPCC). No s'han tingut en compte els Centres d'Interpretació que van assolir uns 100.0000 visitants el 2018, el que va representar el 0,3% del total.

Visitants 2018 segons tipologia	Total	%
Museus	10.248.837	33,7%
Col·leccions	15.754.554	51,8%
Monuments	4.392.166	14,5%
Total	30.395.557	100,0%

Visitants 2018 segons àmbit territorial	Total	%
Barcelona ciutat	23.575.501	77,6%
Resta Regió Metropolitana	1.085.308	3,6%
Penedès i Catalunya Central	701.352	2,3%
Comarques de Girona	2.880.099	9,5%
Camp de Tarragona i Terres Ebre	1.611.894	5,3%
Terres de Lleida i Aran	541.403	1,8%
Total	30.395.557	100,0%

Igualment s'ha disposat de les dades de visitants mensuals de 2019 de 49 equipaments. El llistat és el següent:

Museus dels quals es disposa de dades mensuals de visitants 2019	
MUSEUS BARCELONA	
1	MNAC - Museu Nacional d'Art de Catalunya
2	MACBA - Museu d'Art Contemporani de Barcelona
3	MAC - Museu d'Arqueologia de Catalunya
4	MHC - Museu d'Història de Catalunya
5	Museu Picasso
6	Fundació Joan Miró
7	Museu de Ciències Naturals de Barcelona
8	MUHBA - Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona
9	Museu Frederic Marès
10	Museu Marítim de Barcelona
11	Museu Monestir de Pedralbes
12	Museu del Disseny de Barcelona
13	Museu de la Música
14	Museu del Futbol Club Barcelona
MUSEUS FORA BARCELONA	
15	MAC - Girona
16	MAC - Empúries
17	MAC - Ullastret
18	MAC - Olèrdola

19	mNACTEC - Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya
20	mNACTEC - Museu del Ciment Asland de Castellar de n'Hug
21	mNACTEC - Farga Palau de Ripoll
22	mNACTEC - Museu de la Colònia Sedó d'Esparreguera
23	MNAT - Museu Nacional Arqueològic de Tarragona - Tinglado 4
24	MNAT - Necròpolis Paleocristiana
25	MNAT - Vil·la romana dels Munts
26	MNAT - Vil·la romana de Centelles
27	md'A - Museu d'Art de Girona
28	MEV - Museu Episcopal de Vic
29	Museu d'Història dels Jueus
30	MdL - Museu de Lleida: Diocesà i Comarcal
31	Museu de Montserrat
32	Tresor de la Catedral de Girona
33	Teatre-Museu Dalí
COL·LECCIONS	
34	CaixaForum Barcelona
35	CosmoCaixa Barcelona
36	Fundació Fran Daurel. Col·lecció d'Art Contemporani
37	Museu d'Història de Tarragona
MONUMENTS	
38	El Born Centre Cultural
39	Canònica de Vilabertran
40	Cartoixa d'Escaladei
41	Castell de Cardona
42	Castell de Miravet
43	Castell i Monestir d'Escornalbou
44	Conjunt Monumental de Sant Pere de Rodes
45	Conjunt Monumental del Turó de la Seu Vella de Lleida
46	Conjunt Monumental de la Vall de Boí
47	Reial Monestir de Poblet
48	Reial Monestir de Santes Creus
49	Reial Monestir de Vallbona de les Monges

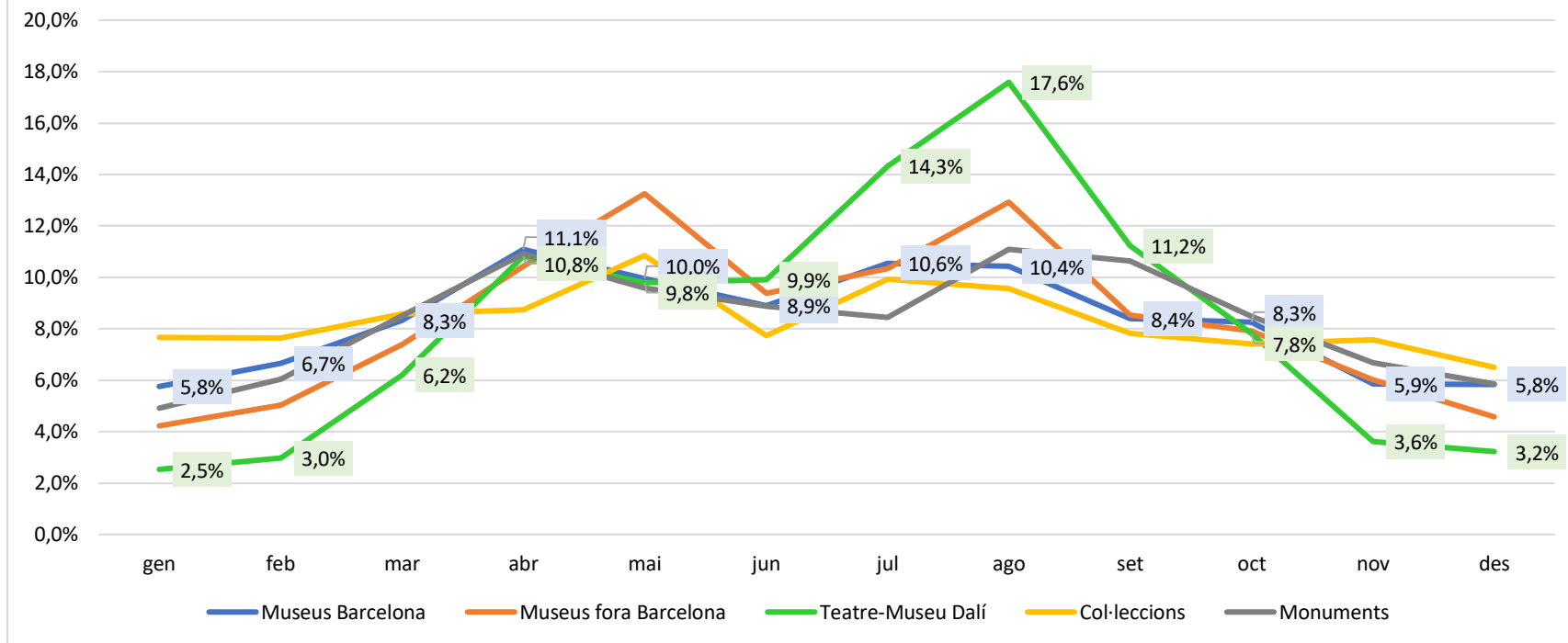
A partir de les dades mensuals d'aquests equipaments s'ha calculat la distribució mensual dels visitants en percentatge.

Els equipaments s'han agrupat en 4 categories:

- Museus de Barcelona
- Museus de fora de Barcelona
- Col·leccions
- Monuments

En el cas dels museus de fora de Barcelona, s'ha diferenciat el Teatre-Museu Dalí, doncs representa gairebé el 60% d'aquest àmbit i presenta una estacionalitat a l'estiu molt diferenciada a la dels altres equipaments del mateix àmbit territorial, tal com es pot apreciar al gràfic de la pàgina següent.

Evolució mensual visitants equipaments patrimonials 2019. %

D'altra banda, en el cas del MAC-Girona i del Museu d'Art de Girona s'han substituït les dades del mes de maig per la mitjana dels dos mesos anteriors i els dos mesos posteriors, doncs aquests museus inclouen en les seves dades de freqüentació els assistents a Temps de Flors, fet que distorsiona fortament la distribució mensual. Cal tenir en compte que la metodologia de l'OPPCC considera els visitants que entre al museu en Temps de Flors com a visitants a l'edifici i no visitants stricto sensu.

En el cas del MNAC no s'han eliminat els visitants a l'edifici, és a dir, aquelles persones que entren al museu i són comptats pel footfall però no visiten cap exposició ni assisteixen a cap activitat organitzada pel museu. Aquests visitants a l'edifici representen el 44,1% de les xifres de freqüentació del museu durant el 2019. En aquest cas, els visitants a l'edifici estan distribuïts al llarg de tots els mesos i, per tant, no afecten a la distribució mensual.

Finalment cal indicar que les dades del mes de març s'han dividit en dues quinzenes, considerant que la 2a quinzena aplega el 60% del total mensual. El motiu per aquest repartiment no equitatiu respon a que la freqüentació als equipaments patrimonials augmenta de manera sostinguda des de gener a setmana santa.

Aquest informe presenta una simulació en 3 escenaris d'obertura diferents:

- 1 de juny
- 1 de juliol
- 1 d'agost

Es consideren dos tipus d'impacte:

- ✓ en primer lloc, l'impacte directe que es produirà durant les setmanes del tancament,
- ✓ en segon lloc, l'impacte que tindrà la disminució del turisme que arribi a Catalunya els mesos posteriors a la data de reobertura.

3. Impacte directe del tancament

A continuació es presenten les pèrdues de visitants estimades durant el període de tancament per als tres escenaris definits.

- Escenari 1: tancament del 15 de març al 31 de maig
- Escenari 2: tancament del 15 de març al 30 de juny
- Escenari 3: tancament del 15 de març al 31 de juliol

3.1. Reobertura l'1 de juny

Si la reobertura dels equipaments és l'1 de juny, aleshores els museus registrats tindrien una pèrdua de 2,70 milions de visitants durant el període de tancament, el que representaria el 26,3% del total anual.

En el cas del conjunt dels equipaments patrimonials de Catalunya la pèrdua seria del 25,4%, el que suposaria una pèrdua de 7,72 milions de visitants.

tancament 15 març a 31 maig	Pèrdua de visitants	% decrement anual
Museus	2.700.099	26,3%
Col·leccions	3.897.357	24,7%
Monuments	1.124.593	25,6%
Total	7.722.049	25,4%

3.2. Reobertura l'1 de juliol

Si la reobertura dels equipaments és l'1 de juliol, els dies de tancament suposarien per als museus registrats una pèrdua de 3,64 milions de visitants, el que representa el 35,5% del total anual.

En el cas del conjunt dels equipaments patrimonials de Catalunya la pèrdua seria del 33,8%, el que suposaria una pèrdua de 10,27 milions de visitants.

tancament 15 març a 30 juny	Pèrdua de visitants	% decrement anual
Museus	3.638.557	35,5%
Col·leccions	5.114.106	32,5%
Monuments	1.513.923	34,5%
Total	10.266.586	33,8%

3.3. Reobertura l'1 d'agost

Si la reobertura dels equipaments és l'1 d'agost, aleshores els museus registrats tindrien una pèrdua de 4,76 milions de visitants durant els dies de tancament, el que representa el 46,5% del total anual.

En el cas del conjunt dels equipaments patrimonials de Catalunya la pèrdua seria del 43,9%, el que suposaria una pèrdua de 13,33 milions de visitants.

tancament 15 març a 31 juliol	Pèrdua de visitants	% decrement anual
Museus	4.764.903	46,5%
Col·leccions	6.679.686	42,4%
Monuments	1.884.709	42,9%
Total	13.329.298	43,9%

4. Els turistes dels equipaments patrimonials de Catalunya

Per realitzar l'estimació dels efectes del tancament dels equipaments patrimonials de Catalunya en la visita dels turistes amb posterioritat a la seva reobertura, es comença per presentar l'estimació del pes del turisme entre la freqüentació dels equipaments patrimonials.

Pes del turisme (resta Espanya i estranger) als equipaments patrimonials de Catalunya	% turistes
Museus Barcelona	80,0%
Museus fora Barcelona, Dalí exclòs	60,0%
Teatre-Museu Dalí	89,0%
Col·leccions	85,0%
Monuments	65,0%

Els percentatges de turistes (resta d'Espanya i estranger) s'han estimat a partir de les següents fonts:

Museus de Barcelona. Explotació de les dades de visitants de 2018.

https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2019/10/1201_00TOTAL_Informe.pdf

Enquesta de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural de Catalunya. 2016.

<https://cultura.gencat.cat/web/.content/dgpc/serveis/agencia/documents/transparencia/Enquesta-Satisfaccio-2016.pdf>

Teatre-Museu Dalí. Memòria de la Fundació Gala Salvador Dalí. https://www.salvador-dali.org/media/upload/pdf/memoria-anual-2013_1417774314.pdf

En xifres absolutes aquests percentatges suposen els següents volums de visitants:

Volum de turistes als equipaments patrimonials de Catalunya. 2018			
	Visitants	% Turistes Resta Espanya i estranger	Turistes Resta Espanya i estranger
Museus Barcelona	6.289.838	80,0%	5.031.870
Museus fora Barcelona, Dalí exclòs	2.594.033	60,0%	1.556.420
Teatre-Museu Dalí	1.364.966	89,0%	1.214.820
Col·leccions	15.754.554	85,0%	13.391.371
Monuments	4.392.166	65,0%	2.854.908
Total	30.395.557	79,1%	24.049.389

El pes del turisme en la visita als equipaments patrimonials de Catalunya pot semblar una mica elevada. Tanmateix cal considerar:

- Si als 24,05 milions de turistes que van visitar els equipaments patrimonials de Catalunya s'hi sumen els 2,21 milions de visitants escolars que van rebre aquests equipaments, aleshores s'obté que 4,13 milions de visites van ser realitzades per població resident a Catalunya.

- Tenint en compte que de l'Enquesta de participació cultural a Catalunya 2018 sabem que 2,82 milions de catalans i catalanes declaren haver visitat un museu durant el 2018.
- Cal tenir en compte que d'aquests 2,82 milions de catalans i catalanes que declaren haver visitat com a mínim un museu el 2018:
  - el 63,4% declaren haver visitat 1 o 2 museus el 2018 i, per tant, el 36,6% declara haver visitat 3 o més museus.
  - El 40,5% declaren que l'últim museu visitat es trobava fora de Catalunya.

Per tant, les xifres estimades del volum de turistes resulten força plausibles.

5. Impacte posterior al tancament en el públic turista

La diferent distribució de la COVID-19 per països fa preveure que la recuperació del turisme estranger a Catalunya sigui un procés lent i progressiu. A més, Espanya es troba entre els països capdavanters en nombre d'infectats en aquests moments i aquest fet tindrà un impacte molt negatiu en l'atracció novament dels elevats volums de turisme estranger dels que ha gaudit Catalunya. El 2019 Catalunya va rebre 19,36 milions de turistes estrangers.

Per tant, la reobertura dels museus no gaudirà dels elevats volums de visitants com abans de la pandèmia.

Es presenta un escenari en el que es considera que la disminució del turisme serà més accentuada en els primers mesos i després anirà recuperant els seus valors històrics. Aquesta és una hipòtesi molt optimista, doncs l'efecte de la COVID-19 en els mercats turístics és a hores d'ara completament desconegut, tot i que segurament estem en una crisi que marcarà un canvi de paradigma en el sector turístic almenys durant els pròxims 2 anys.

El document presenta la següent hipòtesi:

Disminució de turistes als equipaments patrimonials de Catalunya. Hipòtesi	
Mes després de la reobertura	% turistes que visiten
1r	10%
2n	20%
3r	30%
4t	50%
5è	70%
a partir 6è mes	100%

La columna "% de turistes que visiten" es refereix al % de turistes que visitaran un equipament patrimonial a Catalunya en relació al mateix mes de 2018.

5.1. Reobertura l'1 de juny

Si la reobertura dels equipaments és l'1 de juny, aleshores el juliol vindrien el 10% dels turistes que van venir el 2018, l'agost el 20%, etc.

En aquest escenari els museus registrats tindrien una pèrdua de 2,52 milions de turistes, el que representa el 24,6% del total anual de visitants. I en el conjunt dels equipaments patrimonials de Catalunya la pèrdua seria de 7,10 milions de turistes.

Turistes que deixarien de venir entre juny i octubre 2020	Pèrdua de visitants	% decrement anual/ total visitants
Museus	2.524.434	24,6%
Col·leccions	3.713.582	23,6%
Monuments	866.648	19,7%
Total	7.104.664	23,4%

5.2. Reobertura l'1 de juliol

Si la reobertura dels equipaments és l'1 de juliol, aleshores l'agost vindrien el 10% dels turistes que van venir el 2018, el setembre el 20%, etc.

En aquest escenari els museus registrats tindrien una pèrdua de 2,45 milions de turistes, el que representa el 24,0% del total anual de visitants. I en el conjunt dels equipaments patrimonials de Catalunya la pèrdua seria de 7,07 milions de turistes.

Turistes que deixarien de venir entre juliol i novembre 2020	Pèrdua de visitants	% decrement anual/ total visitants
Museus	2.456.747	24,0%
Col·leccions	3.756.027	23,8%
Monuments	860.977	19,6%
Total	7.073.751	23,3%

5.3. Reobertura l'1 d'agost

Si la reobertura dels equipaments és l'1 d'agost, aleshores el setembre vindrien el 10% dels turistes que van venir el 2018, l'octubre el 20%, etc.

En aquest escenari els museus registrats tindrien una pèrdua de 2,45 milions de turistes, el que representa el 21,2% del total anual de visitants. I en el conjunt dels equipaments patrimonials de Catalunya la pèrdua seria de 7,07 milions de turistes.

Turistes que deixarien de venir entre agost i desembre 2020	Pèrdua de visitants	% decrement anual/ total visitants
Museus	2.176.062	21,2%
Col·leccions	3.453.600	21,9%
Monuments	842.842	19,2%
Total	6.472.504	21,3%

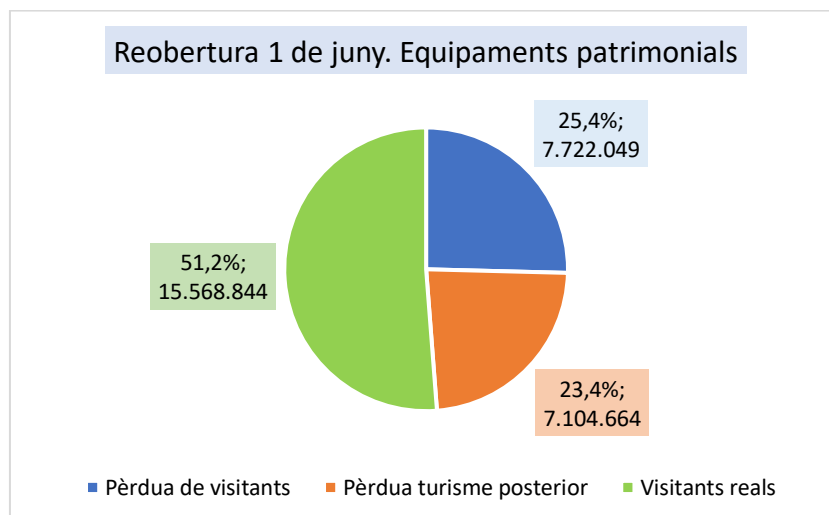
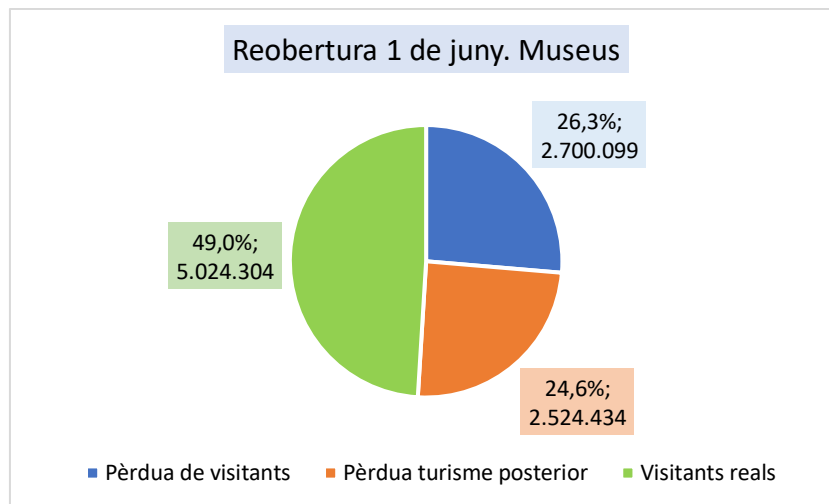
6. Impacte total

Tot seguit es presenta l'impacte total que resulta de la suma de l'impacte directe pels mesos de tancament més l'impacte en la baixada del turisme els mesos posteriors a la reobertura.

6.1. Reobertura l'1 de juny

En aquest escenari els museus registrats tindrien una pèrdua total de 5,22 milions de visitants el 2020, el que representa el 51,0% del total anual de visitants. I en el conjunt dels equipaments patrimonials de Catalunya la pèrdua seria de 14,83 milions de visitants.

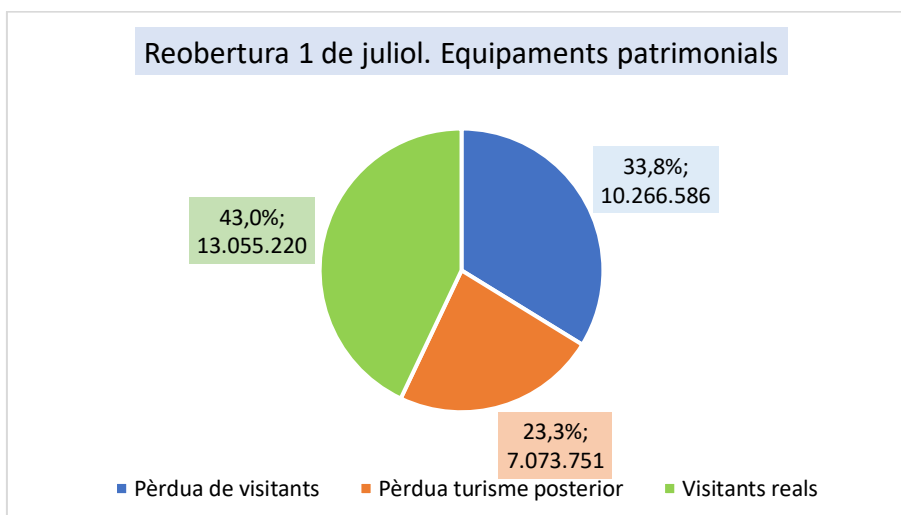
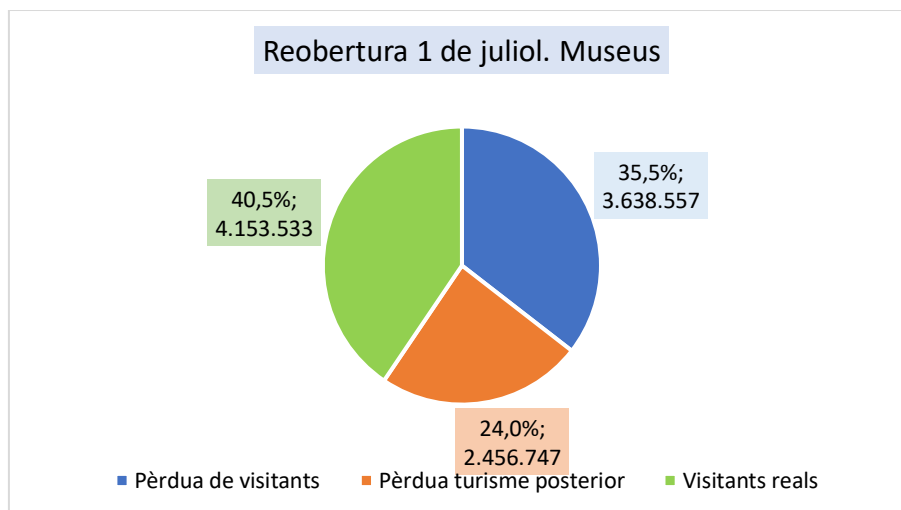
Impacte total	Pèrdua de visitants	% decrement anual/ total visitants
Museus	5.224.534	51,0%
Col·leccions	7.610.938	48,3%
Monuments	1.991.241	45,3%
Total	14.826.713	48,8%

6.2. Reobertura l'1 de juliol

En aquest escenari els museus registrats tindrien una pèrdua total de 6,10 milions de visitants el 2020, el que representa el 59,5% del total anual de visitants. I en el conjunt dels equipaments patrimonials de Catalunya la pèrdua seria de 17,34 milions de visitants.

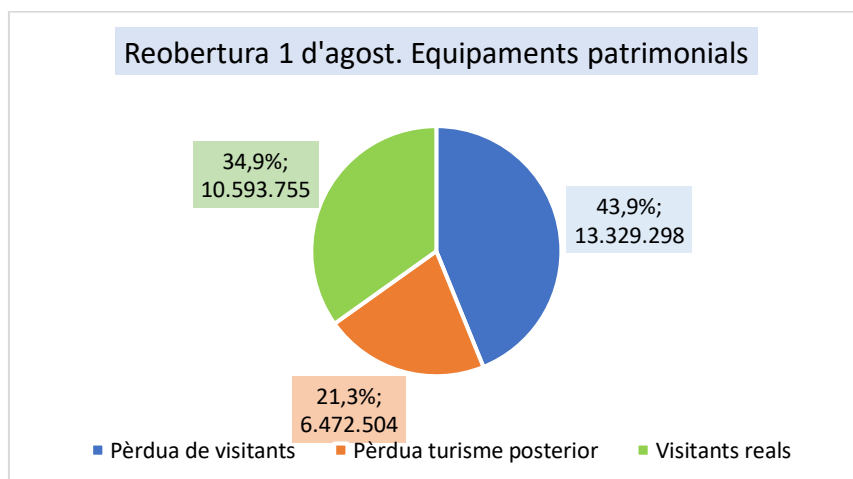
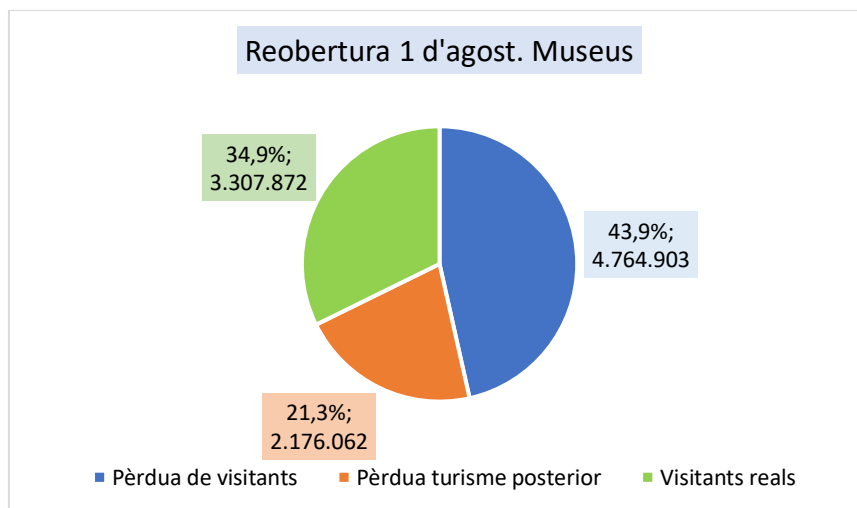
Impacte total	Pèrdua de visitants	% decrement anual/ total visitants
Museus	6.095.303	59,5%
Col·leccions	8.870.134	56,3%
Monuments	2.374.900	54,1%
Total	17.340.337	57,0%

6.3. Reobertura l'1 d'agost

En aquest escenari els museus registrats tindrien una pèrdua total de 6,94 milions de visitants el 2020, el que representa el 67,7% del total anual de visitants. I en el conjunt dels equipaments patrimonials de Catalunya la pèrdua seria de 19,80 milions de visitants.

Impacte total	Pèrdua de visitants	% decrement anual/ total visitants
Museus	6.940.965	67,7%
Col·leccions	10.133.287	64,3%
Monuments	2.727.551	62,1%
Total	19.801.803	65,1%

7. Taules resum

Reobertura 1 juny	Total Visitants 2018	Visitants estimats 2020	Pèrdua dies tancament	Pèrdua turisme després reobertura	Total pèrdua	% pèrdua
Museus	10.248.837	5.024.304	2.700.099	2.524.434	5.224.533	51,0%
Col·leccions	15.754.554	8.143.615	3.897.357	3.713.582	7.610.939	48,3%
Monuments	4.392.166	2.400.925	1.124.593	866.648	1.991.241	45,3%
Total	30.395.557	15.568.844	7.722.049	7.104.664	14.826.713	48,8%

Reobertura 1 juliol	Total Visitants 2018	Visitants estimats 2020	Pèrdua dies tancament	Pèrdua turisme després reobertura	Total pèrdua	% pèrdua
Museus	10.248.837	4.153.534	3.638.557	2.456.747	6.095.303	59,5%
Col·leccions	15.754.554	6.884.420	5.114.106	3.756.027	8.870.134	56,3%
Monuments	4.392.166	2.017.266	1.513.923	860.977	2.374.900	54,1%
Total	30.395.557	13.055.220	10.266.586	7.073.751	17.340.337	57,0%

Reobertura 1 agost	Total Visitants 2018	Visitants estimats 2020	Pèrdua dies tancament	Pèrdua turisme després reobertura	Total pèrdua	% pèrdua
Museus	10.248.837	3.307.872	4.764.903	2.176.062	6.940.965	67,7%
Col·leccions	15.754.554	5.621.268	6.679.686	3.453.600	10.133.286	64,3%
Monuments	4.392.166	1.664.615	1.884.709	842.842	2.727.551	62,1%
Total	30.395.557	10.593.755	13.329.298	6.472.504	19.801.802	65,1%